

УДК 338.24:628.17

Ковшун Н. Е., к.е.н., доцент (Національний університет водного господарства та природокористування, м. Рівне)

ВДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ ПАСПОРТИЗАЦІЇ У НАЦІОНАЛЬНОМУ ГОСПОДАРСТВІ УКРАЇНИ З УРАХУВАННЯМ РЕЗУЛЬТАТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ ВОДОКОРИСТУВАННЯМ

Обґрунтована доцільність вдосконалення інформаційного інструментарію для обґрунтування, прийняття й підтримки управлінських рішень у сфері водного господарства. Внесено пропозиції щодо розробки паспорта соціально-економічної системи (регіону, виробництва, технології) за фактором «результативність управління водокористуванням». Запропоновано і розроблено дві рубрики – концептуально-аналітична і сценарна. Проведено ідентифікацію вагомості впливу об'єктивних і суб'єктивних факторів на процеси водокористування для підвищення результативності водного менеджменту.

Ключові слова: водне господарство, результативність управління водокористуванням, паспортизація.

Постановка проблеми. Розвиток української економіки значною мірою залежить від результативності управління водним господарством. У сучасних еколого-економічних умовах існує нагальна потреба запровадження в практику господарювання нового формату системи водокористування, що передбачає застосування інтегрованої об'єктно-цільової технології. Серед її характеристик вирізняється відповідність вимогам сталого розвитку, яка потребує постійного коректування процесів водокористування залежно від соціальної, екологічної та економічної ситуації на певному етапі розвитку національної економіки.

Суб'єктам управління, які опікуються питаннями сталого водокористування, необхідно мати об'єктивну уяву щодо можливостей сприйняття певним виробництвом або ж об'єктом господарювання коригуючого впливу, виміри резистентності окремого виду економічної діяльності (чи регіональної соціально-економічної системи) до застосування в їхніх межах засобів інтегрованої об'єктно-цільової технології.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Аналіз існуючих на даний момент розробок в контексті реструктуризації будь-яких паспортів, сформованих для переліку об'єктів та регіонів, свідчить, що, незважаючи на достатню повноту представлення в їхніх межах інформації, вони багато у чому дублюють одні і ті ж макроекономічні показники у абсолютних значеннях і враховують лише окремі аспекти екологізації виробництва [1-6]: зв'язок обсягів енергоспоживання з

Енергетичною стратегією регіону та Комплексною програмою забезпечення енергозбереження в Україні; обсяг екологічних податків і платежі за водокористування; склад і структуру споживачів природно-ресурсного потенціалу; довжину мереж водовідведення тощо.

У зв'язку з цим інформація, наведена у запропонованих розробниках формах, не є достатньою і об'єктивною для формування рекомендацій і прийняття обґрунтованих рішень щодо підвищення результативності управління водокористуванням. Оскільки у стандартних та використовуваних при комплексних обстеженнях паспортах, наприклад регіону, надається загальна інформація про номенклатуру промислової продукції; видобуток, виробництво і транспортування у натуральних одиницях виміру; дані про обсяги ресурсоспоживання тощо.

Мета дослідження. Реалізація програм у сфері водокористування дозволяє вирішити комплекс завдань і у технологічній сфері, і щодо забезпечення енергоефективності, і щодо раціоналізації природо- й ресурсоспоживання, і підвищення рівня та якості життя населення, і у демографічній сфері тощо. Тому виникає нагальна необхідність із одержання повної інформації щодо наслідків запровадження системи сталого водокористування з урахуванням вже досягнутих результатів. Саме з цією метою необхідно вдосконалити систему паспортизації у водному господарстві України. В даному дослідженні запропонований один із підходів до вирішення даного завдання.

Виклад основного матеріалу. Застосування у практиці управління у сфері водокористування технології та засобів цілеорієнтованого впливу в межах різних видів економічної діяльності або ж у межах базових галузей і виробництв повинно мати свою специфіку й виміри активності (у зв'язку з існуванням суттєвих ресурсних обмежень) залежно від визначених напрямів соціально-економічного розвитку держави, передбачених відповідного типу Стратегіями чи Програмами розвитку реального сектору економіки, житлово-комунального господарства тощо.

З цією метою нами пропонується використання процедур із паспортизації базових галузей і виробництв за фактором «результативність управління водокористуванням», ідентифікацію за яким доцільно виконувати на основі узагальненого інтегрального показника [7-10].

Це дозволить розробити не лише комплекс організаційно-економічних заходів у сфері водокористування, а і дієвий кваліметричний інструментарій з оцінювання результативності та прогнозування основних макроекономічних показників функціонування національного господарства з урахуванням водогосподарського фактора.

Нині часто виникають питання щодо можливості (чи неможливості) нарощення й раціоналізації освоєння стратегічного потенціалу економіки України загалом. При цьому, на даний час основним дже-

релом інформації є дані Державної служби статистики України, Міністерств економічного та регіонального розвитку України, Міністерства інфраструктури тощо і результати комплексного обстеження Держводгоспів, що надають свідчення в узагальненому вигляді.

Отже, формування паспортів (паспорт за фактором «результативність управління водокористуванням» – ПРУВ) стає інструментом для обґрунтування, прийняття й підтримки управлінських рішень у досліджуваній сфері.

Ми пропонуємо для використання декілька рубрик паспорта за фактором «результативність управління водокористуванням», які можна використати як окремо, так і за наслідками інкорпорації до формату вже усталених паспортів (соціально-економічного розвитку чи енергетичного). Так, зокрема, пропонується дві рубрики (концептуально-аналітична і сценарна). Перша – це концептуально-аналітична (табл. 1), до стандартного набору якої включено опис загальної ситуації у сфері освоєння стратегічного потенціалу та водних ресурсів за трьома регламентами: а) поглибленого обстеження; б) організаційно-економічні засоби; в) дії (які слід здійснити суб'єктам управління різного рівня для розв'язання завдань у сфері водокористування). Поряд із цим, вважаємо за доцільне ввести універсальні за форматом концептуально-аналітичної рубрики наступні розділи:

I. Загальна характеристика вимірів результативності управління водокористуванням.

II. Об'єкти аналізу та оцінки в системі сталого водокористування.

III. Характеристики, перспективи і можливості щодо підвищення результативності управління у сфері водокористування.

IV. Діяльність суб'єктів управління щодо підвищення результативності у сфері водокористування.

V. Інформаційно-методичне забезпечення процесів у площині підвищення результативності управління водокористуванням.

У якості прикладу представимо першу складову розробленого паспорта – його концептуально-аналітичну рубрику у стандартизованій формі з трьох розділів. За результатами деталізації та опису концептуально-аналітичної рубрики рекомендовано складати стандартизовані розділи Паспорта за форматом, приведеним у табл. 2, де чітко розмежовуються за шифрами як показники, так і використовувані в межах досліджуваного об'єкта управлінські технології, що рекомендовані до застосування.

Надалі для деталізації змістовності сценарної рубрики заповнюється інша частина стандартизованих розділів паспорта (табл. 3), де узагальнюються і систематизуються наявні потенційні можливості, характеристики системи управління, імовірність залучення до процесів регенерації певної природи елементарних потенціалів зі складу стратегічного потенціалу економіки України.

Обґрунтування структури і змісту концептуально-аналітичної рубрики паспорту соціально-економічної системи, регіону, виробництва, технології за фактором «результативність управління водокористуванням»*

Регламент поглибленого обстеження процесів водокористування		Організаційно-економічні засоби
1		2
I. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ВИМІРІВ РЕЗУЛЬТАТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ ВОДОКОРИСТУВАННЯМ		
Найменування і шифр макроекономічних показників та універсального відносного показника результативності	1.1. ВВП, або ж ВРП, або ж ВДВ та їх динаміка 1.2. Кількісні та якісні значення результативності управління водокористуванням, їхня динаміка 1.3. Обсяги втрат на заходи з раціоналізації водокористування та їхня динаміка 1.4. Фактичні/ рекомендовані обсяги водокористування та їх тенденції 1.5. Галузева структура (економіки, регіону, округу тощо) та її тенденції 1.6. Структурно-технологічні виміри функціонування виробництва 1.7. Структурно-функціональні виміри водного потенціалу (території, регіону, округу, держави, загалом) 1.8. Інноваційна здатність, технологічна конкурентоспроможність 1.9. Масштаби розвиненості стратегічного потенціалу. 1.10. Рівень економічної, екологічної, соціальної та водної безпеки 1.11. Результативність провадження політики модернізації економіки (регіону, округу, території тощо)	Вказуються найменування та кількісні виміри певного показника, а також динаміка його змін за останні три роки. Визначається його достатність із огляду на існуючі явища, події, процеси та інші чинники, що унеможливають реалізацію національних економічних інтересів. Об'єктивуються організаційно-економічні, екологічні та інші фактори впливу, які обумовлюють деструктивні тенденції і зміни цих показників. Обчислюється узагальнений інтегральний показник результативності водокористуванням (за кожним об'єктом)

<p>Структурні та локальні виміри управління водокористуванням</p>	<p>2.1. Первинна та кінцева водомісткість</p> <p>2.2. Первинна та кінцева результативність управління водокористуванням</p> <p>2.3. Структура капітальних інвестицій на очищення зворотних вод</p> <p>2.4. Структура поточних витрат на очищення зворотних вод</p> <p>2.5. Структура капітальних інвестицій на охорону і відновлення ґрунту, підземних і поверхневих вод</p> <p>2.6. Структура поточних витрат на охорону і відновлення ґрунту, підземних і поверхневих вод</p> <p>2.7. ВВП в розрахунку на об'єм спожитої води</p> <p>2.8. Обсяг реалізованої промислової продукції на об'єм використання води на виробничі потреби</p> <p>2.9. Продукція сільського господарства на об'єм використання води на с.-г. водопостачання</p> <p>2.10. Надходження до бюджету за спеціальне використання води (рента) та екологічні платежі і податки за скиди забруднюючих речовин безпосередньо у водні об'єкти</p> <p>2.11. Забезпеченість сумарним річковим стоком у середній по водності</p> <p>2.12. Забезпеченість сумарним річковим стоком у середній по водності (на дону особу в рік)</p>	<p>Визначаються складові процесів, явищ і умов, які обумовлюють рівень результативності управління водокористуванням, здійснюється декомпозиція завдань щодо усунення перешкод (утворюють своєрідне «дерево загроз») на шляху досягнення результативності управління водокористуванням).</p> <p>Визнано: економетричному, еколого-економічному і статистичному аналізу підлягають: а) явища, події, процеси та інші чинники та фактори, що створюють перешкоди реалізації визначених завдань і місії певної виробничо-економічної системи, територіального природно-господарського округу, регіону, галузі тощо; б) певний перелік регресорів впливу на рівні управління водокористуванням</p>
---	---	--

продовження табл. 1

	<p>2.13. Об'єми води в системах зворотного водопостачання</p> <p>2.14. Питома вага загальної житлової площі, обладнаної водопроводом (у міських поселеннях; у сільській місцевості)</p> <p>2.15. Питома вага загальної житлової площі, обладнаної каналізацією (у міських поселеннях; у сільській місцевості)</p> <p>2.16. Коефіцієнт самоочищення регіону/ території, асиміляційний потенціал</p> <p>2.n. Інфраструктурні витрати водних ресурсів та обсяги резервів у сфері підвищення результативності управління водокористуванням</p>	<p>(див., табл. 5.1–5.5) для визначення найвагоміших із них; в) система сталого водокористування, її специфічні особливості та здатність до оновлення/ удосконалення тощо</p>
II. ОБ'ЄКТИ АНАЛІЗУ ТА ОЦІНКИ В СИСТЕМІ СТАЛОГО ВОДОКОРИСТУВАННЯ		
Об'єкти оцінки та аналізу	<p>3.1. Промислові об'єднання, галузі та виробництва</p> <p>3.2. Регіони та територіальні природно-господарські округи</p> <p>3.3. Окремі території, райони міста та селища</p> <p>3.4. Система управління в межах певного об'єкта дослідження</p> <p>3.5. Процеси: природно-ресурсні, виробничі, соціально-економічні, енергетичні, водоспоживання, еколого-економічні, інноваційно-інвестиційні, техніко-технологічні, логістичні, зовнішньоекономічні, організаційно-економічні тощо</p>	<p>Природа об'єктів дослідження не лише у сфері водокористування, а й виробництва та управління, їхній перелік визначається відповідно до спрямованості виробничо-господарської, інноваційно-інвестиційної, природно-ресурсної та еколого-економічної діяльності регіонів, держави, округів, територій у контексті</p>

продовження табл. 1

	<p>3.6. Сукупність ресурсів, резервів та можливостей по нарощенню потенціалу сталого розвитку</p> <p>3.7. Системно-універсальні фактори генерування процесів із нарощення рівнів результативності управління водокористуванням</p> <p>3.8. Продуктивні сили України в системі сталого розвитку держави</p> <p>.....</p> <p>3.n. Національна інноваційна система, соціально-економічна система</p>	<p>реалізації:</p> <p>завдань щодо забезпечення переходу до сталого розвитку цільової функції максимізації ефекту у сфері водокористування при мінімізації витрат на його досягнення.</p>
<p>Джерела та цільові функціонали</p>	<p>4.1. Когнітивно-інформаційні аспекти та способи раціоналізації водоспоживання;</p> <p>4.2. Резерви у площині формування, нарощення і освоєння потенціалу сталого розвитку.</p> <p>4.3. Ресурсно-функціональне і нормативно-правове забезпечення; важелі структурно-функціональної та структурно-технологічної оптимізації;</p> <p>4.4. Організаційно-економічне, інструктивно-технологічне коригування; регулювання адміністративно-територіального розвитку України та децентралізації влади.</p> <p>4.5. Диверсифікація джерел залучення ресурсів різної природи та раціоналізація їхнього поділу/ перерозподілу в межах певного об'єкта</p>	<p>Джерелами та цільовими функціоналами дослідження у сфері водокористуванням визнаються: закономірності, явища, процеси, події та інші чинники/ фактори генерування системних ознак до сталого розвитку .</p> <p>діяльність (виконання функцій і рефлексивні дії) корелянтів і суб'єктів різного рівня; специфічні функції, спрямовані на реалізацію цільових виробничо-господарських завдань</p>

	<p>.....</p> <p>4.п. Способи і засоби удосконалення методичних підходів до оцінювання-прогнозування результативності управління водокористуванням та макроекономічних показників у контексті забезпечення сталого розвитку держави і її регіонів</p>	відповідно до визначених Стратегіями сталого розвитку економічних інтересів
III. ХАРАКТЕРИСТИКИ, ПЕРСПЕКТИВИ І МОЖЛИВОСТІ ЩОДО ПІДВИЩЕННЯ РЕЗУЛЬТАТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ У СФЕРІ ВОДОКОРИСТУВАННЯ		
Масштаби та тенденції сталого розвитку	<p>5.1. Варіативне прогнозування основних макроекономічних показників розвитку національної економіки (реального сектору економіки, певної галузі, виробництва, регіону тощо) із урахування сучасних тенденцій водоспоживання й реалізації програм у сфері водокористування</p> <p>5.2. Прогнозування вимірів результативності управління водокористуванням у разі запровадження у практику системи сталого водокористування, використання інтегрованої об'єктно-цільової технологій, мультирівневої системи відносних показників, сформованої за єдиним критерієм оцінки</p> <p>5.3. Визначення порогових меж допустимих змін і характеристики відхилень узагальненого інтегрального показника результативності управління водокористуванням від обчислених значень</p>	<p>Вказуються:</p> <p>а) кількісні значення базових вимірів функціонування національного господарства, галузей і виробництв;</p> <p>б) міні/максі показники за етапами реалізації інтегрованої об'єктно-цільової технології управління водокористуванням;</p> <p>в) перспективи залучення і просторового розмаху зовнішніх та внутрішніх факторів нарощення рівнів результативності;</p> <p>г) об'єкти, фактори та їх характеристики, що імовірно перешкоджатимуть реалізації виробничо-</p>

	<p>5.4. Обґрунтування вимог і умов досягнення цільових орієнтирів, об'єктів та обсягів локалізації зусиль і ресурсів (їхню структуру за етапами реалізації адміністративно-територіальної реформи, децентралізації, модернізації, реструктуризації виробництв тощо).</p> <p>5.5. Розроблення доміант інтегрованої Стратегії управління водокористуванням в Україні</p> <p>.....</p> <p>5.п. Співставлення прогнозних значень макроекономічних показників національного господарства, обсягів водокористування та вимірів результативності управління із макроекономічними показниками, визначених відповідними стратегіями соціально-економічного розвитку</p>	<p>господарських, соціально-економічних, екологічних, техніко-технологічних та інших процесів;</p> <p>д) обсяги витрат при реалізації комплексу заходів у сфері водокористування</p>
<p>Тенденції розвитку</p>	<p>6.1. Порівняння кількісних вимірів та тенденцій макроекономічних і показників окремих країн світу, за якими можна побудувати фазові траєкторії розвитку певного виду економічної діяльності, регіону, адміністративних одиниць, економіки, у цілому</p> <p>6.2. Здійснити добір оптимальної для України моделі управління водокористуванням в умовах ресурсних обмежень та встановити цільові орієнтири</p> <p>.....</p>	<p>Викладення й обґрунтування умов, причин та етапів розбудови системи сталого водокористування та трьох її підсистем. Розробка і обґрунтування сценарію розвитку подій в Україні у разі сформування і запровадження у практику цільових функціоналів механізму сталого водокористу-</p>

	6.п. Визначити умови для досягнення цілей у сфері водокористування. Розробка відповідного типу політики задля підвищення результативності управління	вання
Можливі наслідки	<p>7.1. Обчислити та встановити наслідки реалізації оптимальної для України моделі управління водокористуванням у разі генерування мультиплікативного ефекту на інші сфери суспільного життя у контексті забезпечення переходу до сталого розвитку держави та її регіонів</p> <p>7.2. Визначити комплекс нових методів, засобів, способів та прикладний інструментарій, що рекомендовано включити до складу інтегрованої об'єктно-цільової технології управління водокористуванням</p> <p>.....</p> <p>7.п. Обґрунтувати соціально-економічні, науково-технологічні пріоритети реалізації завдань для досліджуваного об'єкта на певний період упередження</p>	<p>Короткий прогноз і опис наслідків:</p> <p>1) для соціально-економічного розвитку певної території, регіону, округу чи держави, у цілому запровадження у практику системи сталого водокористування;</p> <p>2) у разі відмови від застосування інтегрованої об'єктно-цільової технології з чітким обґрунтуванням імовірності накопичення загроз і ризиків</p>
ІV. ДІЯЛЬНІСТЬ СУБ'ЄКТІВ УПРАВЛІННЯ ЩОДО ПІДВИЩЕННЯ РЕЗУЛЬТАТИВНОСТІ У СФЕРІ ВОДОКОРИСТУВАННЯ		
Суб'єкти управління	<p>8.1. Формування і добір цільових функціоналів для суб'єктів управління будь-якого рівня у сфері водокористуванням.</p> <p>8.2. Розробити структурно-логічну схему ущільнення комунікаційних зв'язків в межах системи сталого водокористування та</p>	Стисло описати, виходячи із нормативного законодавства, основні функції, завдання, повноваження, сфери відповідальності, особливості реалізації діяльності

	<p>сформувати вимоги до результативності управління водокористуванням</p> <p>8.3. Розробити і обґрунтувати пропозиції щодо удосконалення нормативно-правового забезпечення .....</p> <p>8.n. Обґрунтувати потенційно-факторні детермінанти формування та удосконалення архітектури системи сталого водокористування в Україні у замкненому циклі системно-універсального коригування фазової траєкторії розвитку національної економіки</p>	<p>суб'єктів у сфері водокористування</p> <p>Надати свідчення, за якими можна передбачити їхню підпорядкованість, склад використовуваних засобів і види ресурсів, функцій – для: досягнення результативності управління водокористуванням, об'єктивного прогнозування тощо</p>
<p>Ресурсне забезпечення</p>	<p>9.1. Побудувати імовірнісні варіанти циклу реалізації стратегічного управління водокористуванням за моделлю економічної функції «час – кошти»</p> <p>9.2. Здійснити добір оптимального для України життєвого циклу стратегічного управління та обчислити його відповідно до обсягів витрат і термінів запровадження у практику системи сталого водокористування</p> <p>9.3. Визначити етапи реалізації Стратегії управління водокористуванням .....</p> <p>9.n. Встановити необхідні масштаби залученого і власного стратегічного потенціалу для забезпечення достатньо-</p>	<p>Вказуються: 1) особливості залучення ресурсно-функціонального забезпечення (фінансового, матеріально-технічного, кадрового, інформаційно-методичного, організаційного, науково-технологічного) для реалізації функцій суб'єктів управління водокористуванням; 2) засоби і можливості, що можуть залучатися, їхній розподіл та порядок використання в межах компетентності</p>

	го рівня результативності управління водокористуванням та забезпечення органічності функціонування системи сталого водокористування	
V. ІНФОРМАЦІЙНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОЦЕСІВ У ПЛОЩИНІ ПІДВИЩЕННЯ РЕЗУЛЬТАТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ ВОДОКОРИСТУВАННЯМ		
Напрями елімінації відхилень від орієнтирів	<p>10.1. Розробити оптимізаційний склад методів, способів, заходів, важелів та регуляторів, прикладного інструментарію, що рекомендовано корелянтам для застосування при тактичному і операційному регулюванні діяльності у сфері водокористування</p> <p>10.2. Сформулювати і розробити процедури, терміни звітності та обґрунтувати послідовність їхньої реалізації у відповідності до розробленої моделі управління водокористуванням</p> <p>.....</p> <p>10.n. Уточнити зміст цільових і специфічних функцій корелянтів щодо забезпечення результативності управління водокористуванням</p>	Визначається алгоритм впровадження дій суб'єктів управління, їхня підпорядкованість, терміни звітності, склад тих резервів, які можуть залучатися додатково щодо рефлексивного коригування. Встановлюються розподіл, порядок, способи використання, що визначаються за єдиним критерієм оцінки результативності управління водокористуванням
Перелік перешкод забезпеченню високої енергоефективності	<p>11.1. Виокремлення й обґрунтування найбільш загрозливих тенденцій в технологічній, еколого-економічній сфері та у водокористуванні, що перешкоджають реалізації оптимальної для України моделі управління.</p> <p>11.2. Ідентифікація класу рівнів результативності самого об'єкта оцінки за кількісним значенням узагальненого</p>	Описуються імовірнісні, реальні та потенційні перешкоди/загрози/ризики на шляху забезпечення результативності управління водокористуванням за рахунок введення у практику

продовження табл. 1

	<p>інтегрального показника результативності управління водокористуванням ..... 11.п. Визначення відповідальності за прорахунки суб'єктів управління за незадовільне виконання своїх функцій і завдань щодо: а) забезпечення результативності управління водокористуванням; б) усунення нерівності соціально-економічного й техніко-технологічного розвитку об'єкта дослідження; в) розбудови й удосконалення інформаційно-методичного забезпечення та стратегічного інструментарію реалізації політики у сфері водокористування</p>	<p>системи сталого водокористування. Вказується відповідно до розробленого класифікатора клас результативності управління водокористуванням (певного об'єкта за кількісними змінами узагальненого інтегрального показника результативності)</p>
--	---	---

Таблиця 2

Фрагмент формалізації стандартних розділів паспорта за фактором «результативність управління водокористуванням» (проект Форми 1_П)

Розділ, шифр	Зміст та сутність опису розділу і ключових рубрик	Пропозиції
I. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ВИМІРІВ РЕЗУЛЬТАТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ ВОДОКОРИСТУВАННЯМ		
1.1		
1.2.		
1.п.		
II. ОБ'ЄКТИ АНАЛІЗУ ТА ОЦІНКИ В СИСТЕМІ СТАЛОГО ВОДОКОРИСТУВАННЯ		
3.1.		

продовження табл. 2		
3.2.		
3.n.		
III. ХАРАКТЕРИСТИКИ, ПЕРСПЕКТИВИ І МОЖЛИВОСТІ ЩОДО ПІДВИЩЕННЯ РЕЗУЛЬТАТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ У СФЕРІ ВОДОКОРИСТУВАННЯ		
5.1.		
5.2.		
5.n.		

Таблиця 3

Фрагмент формалізації стандартних розділів паспорта за фактором «результативність управління водокористуванням» (проект Форми 2_П)

Розділ, шифр	Зміст та сутність опису розділу і ключових рубрик	Пропозиції щодо активізації процесів та регенерації системи сталого водокористування
IV. ДІЯЛЬНІСТЬ СУБ'ЄКТІВ УПРАВЛІННЯ ЩОДО ПІДВИЩЕННЯ РЕЗУЛЬТАТИВНОСТІ У СФЕРІ ВОДОКОРИСТУВАННЯ		
8.1.		
8.2.		
8.n.		
V. ІНФОРМАЦІЙНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОЦЕСІВ У ПЛОЩИНІ ПІДВИЩЕННЯ РЕЗУЛЬТАТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ ВОДОКОРИСТУВАННЯМ.		
10.1.		
10.2.		
10.n.		

Запровадження у практику такого методу ідентифікації вагомості впливу об'єктивних і суб'єктивних факторів на процеси водокористування та підвищення результативності управління ними дозволить запропонувати стандартизовані форми паспорта та нормувати діяльність у сфері водокористування.

Висновки. Таким чином, нами розроблено й уточнено склад процедур паспортизації об'єктів за фактором «результативність управління водокористуванням», що на відміну від регіональних паспортів складається з двох рубрик (концептуально-аналітичної та сценарної), змістовність яких розмежовано: а) за цілями і завданнями у контексті підвищення результативності; б) трьома стандартизованими формами детального опису ситуації; для вирішення прикладних і організаційно-економічних задач поряд із використовуваними у практиці макроекономічного регулювання додатково застосовано методи логічного проектування, геометричної економетрики, а також ранжування за пріоритетами та інтересами із засобами ідентифікації, які є усталеними в межах системи управління національною безпекою.

1. Yakymchuk A. Y., Akimova L. M., Simchuk T. O. Applied project approach in the national economy: practical aspects. *Науковий вісник Полісся*. Чернігів : ЧНТУ, 2017. № 2 (10), Ч. 2. С. 170–177. 2. Гончарук В., Білявський Г., Ковальов М., Рубців Г. Національна екологічна безпека та екологічна паспортизація водних об'єктів. *Вісник Національної академії наук*. № 5, 2009. С. 22–29. 3. Ніколаєв К. Д., Ісаєнко В. М., Бабікова К. О. Роль екологічної паспортизації туристичних зон Шацького НПП у збереженні природних екосистем. *III-й Всеукраїнський з'їзд екологів з міжнародною участю, 21-24 вересня* : збірник наукових статей. Вінниця : ВНТУ, 2011. С. 230–233. 4. Савіна Н. Б., Ковшун Н. Е. Багатоцільовий екологічний комплекс як організаційно-господарська структура прибережних територій. *Містобудівне планування і управління прибережними територіями* : матеріали міжнародної науково-практичної конференції, 19-20 вересня 2016 р., смт Сергіївка, Одеська обл. Одеса, 2016. С. 101–102. 5. Савіна Н. Б., Ковшун Н. Е. Переваги та недоліки інтеграційного підходу до формування системи сталого водокористування як складової національної економіки. *Вісник НУВГП. Економічні науки* : зб. наук. праць. Рівне : НУВГП, 2016. Вип. 4(76). С. 183–193. 6. Скрипчук П. М., Судук О. Ю. Аналіз світового досвіду підвищення ефективності глобального екологічного управління. *Вісник НУВГП. Економічні науки* : зб. наук. праць. Рівне : НУВГП, 2017. Вип. 1(77). С. 80–89. 7. Якимчук А. Ю., Валюх А. М., Зайцев Д. Б. Удосконалення процесу інформаційного забезпечення підприємств сфери природокористування. *Публічне управління та адміністрування у процесах економічних реформ* : збірник тез доповідей II Всеукраїнської науково-практичної

конференції, 19 квітня 2018 року, Херсон. Херсон : ДВНЗ «ХДАУ», 2018. С. 196–198. **8.** Алимов О., Микитенко В. Інваріантні виміри теорії політичної економії та практики управління в контексті реалізації технології цілеорієнтованого формування потенціалу сталого розвитку України. *Економіст*. 2014. № 4. С. 6–11. **9.** Голубець М. А. Екосистемологія: монографія. Львів : Поллі, 2000. 316 с. **10.** Микитенко В. В. Інформаційно-методичний простір формування набору стратегій для забезпечення економічної безпеки держави. *Виклики та можливості впровадження електронного урядування в умовах кризи* : збірник матеріалів / за заг. редакцією доктора наук з державного управління С. А. Чукут, канд. наук з державного управління О. В. Загвойської. Київ, НАДУ, 2010. 179 с. С. 97–122. **11.** Демешок О. О., Драган І. В., Микитенко В. В. Ресурсно-функціональне та інституційне забезпечення розбудови і запровадження еколого-економічного моніторингу в державі в контексті сталого розвитку України та наближення до стандартів ЄС. *Агро-Світ: наукове фахове видання*. Вид-во Дніпропетровського державного аграрного університету, ТОВ «ДСК Центр», 2013. № 20. С. 3–9.

Рецензент: д.е.н., професор Грицюк П. М. (НУВГП)

Kovshun N. E., Candidate of Economics (Ph.D.), Associate Professor
(National University of Water and Environmental Engineering, Rivne)

IMPROVEMENT OF THE PASSPORTIZATION SYSTEM IN THE NATIONAL ECONOMY OF UKRAINE WITH THE ACCOUNT OF RESULTS OF WATER USE MANAGEMENT CONTROL

The significance of improving the information tools for confirmation, acceptance and support of managerial decisions in the field of water management is underlined. Proposals for the development of social and economic system document (region, production, technology) as a result of “effectiveness of water management” were introduced. Two sections are suggested and developed. They are conceptual and analytical and situational. The identification of the importance of the influence of objective and subjective factors on water use processes has been made to increase the effectiveness of water management. *Keywords:* water mastery, the effectiveness of water management, certification.

Ковшун Н. Э., к.э.н., доцент (Национальный университет водного хозяйства и природопользования, г. Ровно)

СОВЕРШЕНСТВОВАНИЯ СИСТЕМЫ ПАСПОРТИЗАЦИИ В НАЦИОНАЛЬНОМ ХОЗЯЙСТВЕ УКРАИНЫ С УЧЕТОМ РЕЗУЛЬТАТИВНОСТИ УПРАВЛЕНИЯ ВОДОПОЛЬЗОВАНИЕМ

Обоснована целесообразность совершенствования информационного инструментария для обоснования, принятия и поддержки управленческих решений в сфере водного хозяйства. Внесены предложения по разработке паспорта социально-экономической системы (региона, производства, технологии) по фактору «результативность управления водопользованием». Предложены и разработаны две рубрики – концептуально-аналитическая и сценарная. Проведена идентификация весомости влияния объективных и субъективных факторов на процессы водопользования для повышения результативности водного менеджмента.

***Ключевые слова:* водное хозяйство, результативность управления водопользованием, паспортизация.**
